

Излази недјељом.

Цијена:
За Црну Гору и Аустро-Угарску (с. БОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ) на годину 6 ф. на по год 3 ф., на четврт године 1 ф. и 50 новчића.
За све остале земље у ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годину 20 франака, на по године 10 франака, на четврт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т З А П О Л И Т И К У И К Њ И Ж Е В Н О С Т .

Преплата шаље се у плаћеним писмима непосредно администрацији „Гласа Црногораца“ на Цетиње, а може се и картом упутницом на пошту у Котор. Дописи шаљу се уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од реда 5 новчића. За веће и на дуже вријеме мање.

ТЕЛЕГРАМИ „Г. ЦРНОГОРЦА“.

БИОГРАД, 10 септембра. — Цанков је поручио својим пријатељима у Сриједац да отјерају принца Фердинанда и да трсе сву „шајку“ лонихег слугу Стамбуловљих.

БЕРЛИН, 10 септембра. — Посјета Царева у Монци биће са свим приватног значаја; пратиће га Царевин Насљедник.

ПАРИЗ, 10 септембра. — Споменик слави републике откривен је синоћ на „place des nations“, пред Карпентом. Министар предсједник Тирар говорио је говор којим позиваше французе да се једном сложе, да би домовина могла уживати мир.

ПЕТРОГРАД, 10 септембра. — Пориче се новински глас, да ће Гирс поћи за границу. Гирс ће провести само двије недјеље изван столице.

ЊУ-ЈОРК, 10 септембра. — Један убојни тошни брод енглески сломио се и потонуо. Седам се момака утопило.

БЕРЛИН, 10 септембра. — При јучерањој мановри у Хановеру предводио је Цар десети корпус, који брањаху осам кула оклопница, по систему Шуманову, свака с једом митраљезом. Мановре су свршене, Цар је дошао у Поцдам.

МАДРИД, 10 септембра. — Марокански министар, одговарајући на шапаолоке захтјеве, изјавио је да ће кривци бити кажњени.

БИОГРАД, 10 септембра. — Спор са француским друштвом за српске железнице свршен је. Влада се обавезала да ће платити девет милиона и 250.000 франака накнад, што је друштво примило.

БРНО, 11 септембра. — Принц Алберт од Прусије, владар у Брунелвику, дошао је амо. На станици га је дочекао надвојвода Отон са грађанским и војним властима. Принц је дошао да види шести драгонски чук који носи његово име.

ПАРИЗ, 11 септембра. 4¹/₂ ч. ујутру. — Досад се дознало за 392 избора, од којих 158 републиканаца, 89 опозиције, а 145 неријешених. У департаману сенском изабрати су само: Буланже, Лагер, Брисон, Фарси и Реве, у остала 39 среза поновиће се избори. Изабрат је предсједник скуп. Мелин и министар Рувја. У Амјену изабрат је буланжиста Милвоа против б. министра Гоблета. Изабрати су: конте Грефит, Дотрем, Спилер, Леон Сеј, Казимир Перје. У Војмиа изабрат је ревијониста (буланжиста) Пико против Жила Ферја. И Дерулед и Флуран изабрати су, а Клемансо и Констан (министар полиције) остали су за други избор. Париз је миран, само пред уредништвом листа „La Presse“, гдје је избор Буланжера објављен транспарентом, викао је свијет: „Живи Буланже!“ — други су звиждали, многи позатварани.

ПАРИЗ, 11 септембра. 8¹/₂ часа јутра. — Од јављених 536 избора имају 317 републиканаца, 153 опозиције, а биће 166 поново бирани, од којих се уздају републиканци у 127; кад се додаду још 10 посланика из насеобина, који ће свакојако бити републиканци, биће у новој скупштини 354 републиканца 40 избора још нијесу свршени.

ПАРИЗ, 11 септембра, на подне. — По службеној објави министарства

унутрашњих послова, од 576 изабраних избора дознало се за 560. Од отих има 224 републиканца (166 умјерених а 57 радикалаца), 159 опозиција (86 ројалиста, 51 бонепартовац и 22 буланжиста), потребно је 177 избора поновити, од којих републиканци рачунају на 135, а 42 напуштају. Према томе било би у новој камари 369 републиканца, а 201 опозиције. Осим десет посланика из насеобина, су шест избора непознати.

ПЕТРОГРАД, 13 септембра. — Након посјете у Поцдам, вратиће се Цар у Данску, гдје ће се, с августејшом породицом, укратити за Русију.

БЕЧ, 13 септембра. — Грчки краљ са сином и Велики Књаз Павле Александровић са Вел. Књагињом стигли су амо. Дочекали су их сви чиновници вел. посланства руског и посланства грчког.

БИОГРАД, 13 септембра. — Одбор за расправу питања између митрополита и министра просвјете и црквених послова ријешено је, да се успостави епархија шабачка и неготинска и да се установи српски ексархат.

ПАРИЗ, 13 септембра. — Републиканске новине проглашују побједу републиканаца при изборима и надају се, да ће нова већина заборавити старе диобе.

РИМ, 13 септембра. — Један црквењак у Козенци гађао је артиљеријом револвером и ранио га.

АТИНА, 13 септембра. — Са Кркте јављају, да је у округу Ираклиону позатварано, због завјера, 200 људи, међу њима и многи попови. Суд атински наредио је да се многи позатваранци који су умјешани у фалсификацију обвезница држ. зајма од 60 милиона.

БЕРЛИН, 13 септембра. — Херберт Бисмарк вратио се из Фридрихруа гдје је био, посла ради. Канцелар је био 15 дана слаб, но сад је боље. Сјутра иде Велхер у Фридрихсруе. „Пост“ јавља да ће Цар и Царица њемачка, на путу у Атину, сврнути по свој прилици и у Цариград.

БЕЧ, 13 септембра. — Грчки Краљ примио је јутрос министра Калвокија у аудијенцији која је трајала једну уру.

ОДЕСА, 13 септембра. — Службени кругови увјеравају, да је царуска влада свјетовала Краљицу Наталију да удеи своје понашање према туђаливом положају Србије, да неби умножила невољу намјесништва. Кр. Наталија као да је наумила да се у Биограду клони сваког додира са полит. странкама, но да се састаје само с присним пријатељима.

ПЕТРОГРАД, 14 септембра. — „Journal de St. Petersburg“ пориче одлучно бечке „Correspondance de l'Est“ као да се пронашла њека завјера против руског царства и да су у Кијеву, Харкову и Одеси многи позатварани. То је све измишљено.

ЛАВОВ, 14 септембра. — Судски испит због убијства два официра на мановрама у Јарославу, доказао је да није било политичког повода злочину.

ТРЕСТ, 14 септембра. — Полиција је пронашла и затворила пет младина, који су више пута бачали петарде.

БЕЧ, 14 септембра. — Грчки Краљ, са својим послаником Драгуином, био је данас подуже у Калвокија.

БЕРЛИН, 14 септембра. — Потврђује се да Гирс неће доћи у Бер-

лин приликом посјете Цара руског, јер Царева посјета биће само чин учтивости.

ЛОНДОН, 14 септембра. — Овданићег минист. иностраних послова свјетовало је Порти да се чини невјешта узнемиривим гласовима о стању балканских земаља, који се навлаш разнесе. Инглеска влада, на основу поузданих извјештаја сматра да садашњи положај не задаје бриге. „Тајмс“ јавља, да је Порта прије њеки дан била наумила разаслати окружницу којом би препоручио да се принц Фердинанд формално призна као кнез бугарски, но је то одложила услјед живог наваљивања руског в. посланика Нелидова.

КОЛОН, 14 септембра. — „Kölnische Zeitung“ доноси спомену коју је, вел. генерал Обручев поднио Цару и у којој разлаже како је Русија окружена непријатељима, како, према преправљању западне Јевропе, рат може настати за двије године, те је за то потребно умножити путеве, доунићи жељезничку мрежу, њеке железнице кушити те довршити спрему до маја мјесеца. Цар је написао на ту спомену: Ја се потпуно слажем с тим мишљењем. Са свим је потребно испитати потанко те приједлоге. И заиста руска је влада наредила велике жељезничке послове, а до маја морају бити готове три стотине нових локомотива.

БИОГРАД, 15 септембра. — У градским (варошима) изабрати су за нар. посланике 18 радикала и 11 либерала. Никола Пашвић изабрат је у Зајечару. У Биограду је радикална листа добила 1147, а либерална 409 гласова, према томе су изабрана три радикала и један либерал.

БЕЧ, 15 септембра. — Велики Књаз Павле Александровић примио је Калвокија. Стара „Преса“ јавља: Шест пукова коњице и четири пука пјешадије кренули су из унутрашњости Русије према Камјенцу Подолском, гдје су подигли на граници куле за посматрање.

БИОГРАД, 16 септ. — Глас „Нове сл. Пресе“, да б. краљ Милан хоће да одведе свога сина, Краља Александра, под изговором да га води у лов, навлаш је измишљен.

ПЕТРОГРАД, 16 септ. — Министар иностраних дјела, Н. К. Гирс, пошао је у Тамбов, на двије недјеље.

ШТУТГАРТ, 16 септ. — Краљ пати од желудца те неће доћи на народну светковину.

БЕРЛИН, 16 септ. — „Reichsanzeiger“ јавља продужење малог опсадног стања до 30 септембра 1890, за Берлин, Алтону и Франкфурт.

БЕЧ, 16 септ. — Велики Књаз Павле враћа се сјутра, са Вел. Књагињом у Петроград.

КОДАЊ, 16 септ. Краљ и Краљица полазе у Атину 11 или 12 октобра.

РОТЕРДАМ, 16 септ. — Четири до пет хиљада радника на насипима обуставили су рад од јучер.

ВИЗБАДЕН, 16 септ. — Краљица румунска дошла је и кунаће се овдје више недјеља.

ПАРИЗ, 15 септ. — Одбори ревијониста на Монмартру сазивају велики збор (митинг), да протестује против уништења Буланжерово избора. —

И з н о в и н а .

О Српско-Бугарским одношајима. — Јучерашњи „Матин“ доноси депешу из Беча, у којој му његов бечки дописник саопштава мишљење једне особе, која се недавно вратила из Србије, српске је имала прилике да се разговара са српским министрима и регентима.

По том извјешћу биће у Србији 10. октобра усљед позива резерве 84.000 људи на окупу. Даље тврди иста личност како министри и друге особе јавно кажу, да за њих нема сумње о томе да Аустрија тражи да наведе Бугарску на један пут, који би у случају општег рада довео до сукоба између Србије и Бугарске.

Али ипак додаје он, како је г. Ристић изјавио, да се разне класе резервиста само зато сазивају ове године, што их пређанње владе нијесу никако позивале пошљедњих година.

Матин-ов дописник овако закључује своје саопштење:

„Особа која ми је дала утиске са свог пута у великој је неизвјесности, јер незна, какве закључке да повуче за будућност. Она држи да ће ипак мирољубиве мисли превладати.“

„Тајмс-у“ јавља његов дописник из Софије, како је од самог г. Стамбулова извијештен о преставци бугарске владе код Порте односно српских наоружања. Ту је преставку учинио усмено г. Стамбулов турском комесару Ренид бегу.

Г. Стамбулов је изјавио, да ће Бугарска бити принуђена да мобилише, ако Србија продужи своје оружање. На то је Ренид добио из Цариграда налог, да са своје стране изјави, да Порте саветује Бугарску да не мобилише, пошто би султан такову мјеру сматрао као акт непријатељства према царевини.

На питање г. Стамбулова, да ли Бугарска у случају напада које силе, а нарочито Русију, може рачунати на заштиту царевине, Ренид је одговорио да је овлашћен да му изјави, да Бугарска може рачунати на турску заштиту.

Даље јавља „Тајмс“, да предстоје промјене у бугарском министарству: г. Стамбулов прећи ће у министарство спољних послова на мјесто г. Странског.

(Југо-сл. кор.)

ДОПИСИ.

Скадар, 5 септембра 1889.

Г. Уредниче!

С позивом на моје обећање у допису од 22 јула у 32 броју „Гласа Црногораца“ — да ћу Ви писати како ће се свршити спор српске цркве, општине у Скадру; и ако још ни данас не могу Ви јавити свршетак, ипак будући су се десиле од онда још неке веома занимљиве појаве, а које како ћете виђети из овога, не служе на дику учитељеве већине, која прелази из једне крајности у другу, то се латих нера да Ви и прије свршетка спора пишем.

14. Августа умре жена Шпира терзије Македонца коју је требало сјутри дан саравити, но како Шпиро није из табора учитељева, то овај држећи у себи кључеве затворене цркве није хтио дати из цркве одежде свештенику, нити истихаре за њаке по досадашњем обичају него се морало чекати док су одежде донесене са Враке а истихари изнова прављени. Још пође наоружано њих 20-30 људи учитељеве странке да демонстрацијом свају произведу, под изговором да чувају да не однесу кључеве људи оне странке који имаће доћи са мртвачем. Да се не би зло догодило, извијештен је Бари паша, који је одмах отишао повећи број цандарма под управом једног бинбаше (мајора) да пође код цркве на Казину очувати ред. Кад је цандармерија стигла, демонстратори су се уклонили оставивши црквену врата слободна, наставивши нити однесу ракију.

Пошто се мртвац опјевао, пронесен је поред њих, али они толито сбужа имадоше, да не дадемо сприво ни добуна хришћанску почаст макар са устајањем, док међутим турски цандари презентираху оружје.

Даље: Једна старица бивши при смрти тражила је да је свештеник причести и исповиједа али јој је учитељ забранио звати пона Мића говорехи: има у мене веће водиче (ваља богојављенске) дајте

joj da ponije i ona ima jednaku важност као и причешће.

И још нешто: У кући Јака Калајдије поворођено дијете крето је неки Митро Цекон туфендија, који нити је поп, ни ђакон ни калуђер до само што за плату држи у цркви пјевницу.

Што дописник „Скадранин“ можда иронично — за име г. Филипа Беровића употребљује у сваку другу ријеч назив, родољуби то нека упамти да је заиста ваљан србин родољуб и патриота, па је ка такви и овамо познат што свједочи одликовање с' крето Даниловим III степена са којим га је за заслуге одликовао Њ. Височанство наш узвишени Господар; па њега добро зна и познаје за свога добротвора и сва српска сиротиња у мјесту и са стране као и сви они јадници који допану турке тавнице, и ја питам „Скадранин“ да ми каже које то други који се за невољнике заузимао било код турске власти својим ауторитетом, било материјално пованим пожртвовањем, ако не тај једини ваш родољуб „Филип“ који Ви је на жалост вашу данас из ината трн у оку.

Прођите се ината, оно добра недонеси никоме, па неће ни вама, а поштујте и љубите своје ваљане људе — јер су Ви и на пофалу и на корает општу.

Још сте се г. дописниче „Скадранин“ огријешили о истину када сте могли казати: „жеља његова да се Јован незапони објаснити се може као његовом лично ненавешћу к' пок. проти тако и жељом наградити свог бившег слугу Попа Мића примјештајем његовим у Скадру.“

Ви пошто сте „Скадранин“ мора да знате и за мјесне прилике и догађаје, па Ве питам ко је пок. прота оправдао пред владиком, кад га оно неки из вашег логора тужише управо Веленском Патријарху наводећи против њега да се прота проноио да с' нерадом хрђаво постана и т. д.

Зар Ви незнате да се Митрополит обратио на г. Филипа Беровића да га ови извјести о протову владању ето у Филипу писмо Митрополитово од Априла 1887 год. из Берана. Ето и друго од Јунија 887 год. као одговор на Филипов одговор, из којег се јасно види како га је Филип у владике оправдао и најљепше за пок. прота писао — што је можда и заслужио — дакле да је Филип проту непријатељ био зар му том приликом није могао нашкочити? Напротив зна се да му је Филип био пријатељ а да га је могао морално и материјално; он и данас више од свијех вас готов је помоћи и његову сиромашну породицу пензијом.

Није истина ни то да је „родољуб“ имао најјеру поставити у Скадру пона Мића, он је за бољег пона, па он зна да и привремено вршећи у Скадру су мање остаје Врачка црква и општина, он би готов био да се договорно избере привремено један свештеник па кад би одобрио Митрополит Милентије да се умоли и наш Митрополит да пошље једног свештеника кад би хтио, а пристао би и Јован да пође учити Богословију па да се запони, но дописник скадранин рече да: „странца општина ни под који начин не би шћело“ дакле Вама странац био би поп из наше

отачине! тако дакле г. учитељ према нама дише! иначе нашто та ријеч? молимо за објашњење.

Што „Скадранин“ своје допису каже да Митрополит Милентије није одобрио да се Јован пошље у Призренску Богословију да учи то је истина, али што каже: „види се да је и овдеј Митрополит био у споразуму са родољубом“ (па као да му је он покварио код Митрополита) то није истина, јер се зна да је Филип први предложио и наваљивао да се моли Митрополит да Јовану изрази стипендију у Призренској Богословији, па и ту молбу писао је учитељ по Филиповом упутству.

Мени се Филип жалео на Митрополита Милентију још за живота Протова показујући ми и његово негативни одговор гледе Јованове стипендије, па ми је говорио „да нам не остаје друго него молити да нам Јована приме да учи у Цетињској Богословији; напошљетку зар то не свједочи и његово садашње понашање кад је једнако само за ученог пона па ко био, а неодриче првенство Јовану, само ако је вољан спремити се, а онако тек по напошљетку то не иде.

Још у току ове расправе Филип је упозорио г. Митрополита Милентију на његово ондашње писмо на које се сада позива учитељева странка, па му је Митрополит о томе одговорио из Сјенице под 3. Јула ове год. између осталог ово: „Ми писасмо — да може да учи у Скадру за поповство и за трговину по пок. поп Јевто није спремио свога сина за поповство, а не знам ако је за трговину, кад су мислили за да буде Јован свјештеник ваља да су га и спремили за поповски чин да је достојан, но и достојан да би било кад нема јоште година по правили опет не може да се запони. Ми данас писасмо и на Валија како Јован по закону нашем не може да бидне поп и како смо писали у оба странка на милету (народу) нашем, и да нађете другога човјека који да је достојан за поповство и од 30. година ниже да није. И како чули смо да тамошњи даскал (учитељ) затворио обадвије цркве мимо кому је од закона дато. Зато молимо Њега да заповиједа да одма се отворе цркве обадвије, и да иде милет (народ) у цркву и докле нађе се човјек за да се запони за у Скадру, заповиједасмо пона Мића и пона Филипа да совршит закон на милет и у цркву редом да служит.“

Ето како Митрополит Милентије пише даље чује се пошто је он лојестан да ће мјесто њега доћи у Скадру Драчко — Члбасански владика, међу тим чујемо да је и Јован од 3—4. дана дошао из Берана у Подгорицу и да се још тамо бави.

Ето тако ствари стоје па моли у хајтар истине да овај допис печатати изволите.

„Путник с Ријеке Иван-бегове“.

Данилов-град, 12 септембр.

(Свијетли Путници) Послеје толиког сретног путовања нашег личног Владара по иностранству, послеје толиких и највећих веселијех гласова с пута

Јер без жртве не може се —

Уздигнути српска круна!

Ако ти је на постели

Прекратио дане своје;

Што га нису оживјеле,

Те чаробне очи твоје?!

Што га није оживјело

То пламено твоје око,

Па да иде на бојиште

Кад полети српски соко?

— „У рату је погинуо“,

Црногорка тако рече:

„Кад се ово силна војска

На Вучијем-долу стече!“

„У рату је погинуо:“

Црногорка тако рече;

Па некуда као срна

Испред мене тад утече!

— Хајде хајде селе мила

Да у пак'о пођеш мрачни:

Рајем би га претворили

Ти погледи твоји зрачни!

Радоје Црногорац.

Његова, већ једва дочекасмо, да Га овђе међу нама видимо.

Још 31 августа стигао је Господар с Цетиња, преко Ријеке Црнојевића, Плавнице и Миркове вароши у Спуж, ће је коначио. Сјутра дан т. ј. 1 септембра учинио је путовање само од Спужа до Орје Луке, у којој је и коначио. Тога је дана мало путовања учинио, по свој прилици с тога што је од Спужа до Орје Луке ишао уз Бијелопавлиће са свијем полоком, посматрајући род овогодшњи. Пресједник Министар Г. Божо Петровић, који му је био у пратњи, није са Њима заједно ни једним путем дошао из Спужа, но преко села у заходници да боље род смотри.

Са Њима су били Њихове Свјетлости: Књаз Нашљедник Данило и Књаз Војвода Мирко, Г. Војвода Петар Ст. Вукотић, са још обичном пратњом, ађутантима и перјаницима.

Могли смо ојетити, да Господар не бијаше у најбољој вољи, а то нам је лако знати с чега. Због неродне године; те с тога се и није имао кад ни одморити довољно послеје свога дужег путовања, но је похитао проћи средином Црне Горе, да се својим очима увјери о неродици и ове године.

Другог овог пошао је са Орје Луке у Никшић. — Из Никшића докле је путовао и узградимице ловио горску дивину, мислим јавиће отудашњи дописници овога листа.

Кад су се вратили из Никшића, нођили су у М. Острогу, окле су сјутри дан 10 овог по подне здраво стигли овђе на Данилов-град, баш кад бјеше назар, те и бјеше много народа. Кад су настунили у колима кроз назар, захорило се од стране народа; „живи.“ По томе су кароца станула, која народ склопи са свијех страна толиком навалом, да смо имали једни другијема душе изтнштати. Господар је угледао близу себе при колима једнога познатог му старца, с којем је сатурио и водио говор цијелу четврт часа. Говор је био највише о неродици и стању народном.

Овђе је овом приликом и дацији попустило мало рока до Аранђелова дана. Нама је мила ова Милост Господарева, што нам је мало одмакао рок дацији; али мислим да ће нас ова ријеч побудити те ћемо се још боље потрудити да је што прије предамо.

Ј. Лаушевић.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 16 септембра.

(Из Двора) Његово Височанство Књаз-Господар, Њихове Свјетлости Пријестолонашљедник, Књаз Данило и Велики Војвода Зетски, Књаз Мирко, повратише се у понедељник 11 о. м. у 3 часа по подне из Никшића на Цетиње.

У Њихову друштву дођоше: Војвода Петар Вукотић и председник

Залаз Сунца на Цетиње.

Дан тоњаше у пучини
Вјештости, гдје с' не мјери
По кретању земље вр'јеме.....
У дјетинства слаткој вјери

Часом душа занесена
Осјећаше чар истине
Божје, тајне за ко'м хлени,
За ко'м свеђер чезне, гине;

Час немирна сва у себи
Ланце г'јела не сносаше;
Сунца залаз, конач данка
Концем бића свог ц'јењаше.....

Мимо скромне споменике
Слави правој посвећене,
Мимо ст'јене чарне голе
Љуцком крвљу опојене,

Мимо куле порушене
Гдје се брацка мржња каже,
Међ' колибе ће се мушки
Голотињом понос слаже,

Сјетним срцем, узбуњеним
По том знатном ходах пољу,
Обузео терет мисли
Бјеше снагу, чувства вољу.

Кад невадан жетелице
Глас ме мили себи даде,
Вид очаран, изненађен
На Ловћенски вршак стаде.

Ах! коби сад испјевао
Рајско чудо часа тога,

државног савјета, Господин Божо Петровић.

(Повратак) Јучер се повратила из Русије управитељица вишег дјевојачког Института, Госпођа Софија Петровна Мертваго. Почетак редовног предавања у споменутом Институту биће у понедељник 18 о. м.

(Безуспјеха) Пошто, на жалост, сва вјештина најбољих парискијех љекара оста без успјешна, наш министар спољнијех послова, г. војвода Станко Радоић, повратио се јутрос из Париза у неповољноме стању.

(Страни официри) У прошлу суботу, по најгрђем времену, кад се нико није могао надати ни домаћем путнику намјернику, дођоше на Цетиње четири немарска официра из Котора, са једном госпођом, и напунише велику локанду. С њима је дошао и један баварски офицер из Инголштата, и један доктор из Визбадена. У недјељу, по најљепшем јесењем дану, вратили су се у Котор, пошто су примили посјету Г. Т. вит. Милинковића и Госпође.

(Споменик) Трошком и настојањем породице, подигнут је овјех дана чедан али сасвијем укусно израђени споменик блаженоупокојеном митрополиту Висарпону Љубиши. Гроб-споменик истесан је из тврдог камена, а покривен је мраморном плочом. Над гробом је подигнута пирамида од бијелог карарског мрамора и управ мајсторски урезани крст. На сриједи пирамиде урезато је позлаћенијем словима:

ВИСАРИОН ЉУБИША
МИТРОПОЛИТ ЦРНОГОРСКИ
РОБЕН
14 ЈАНУАРА 1823
УПОКОЈЕН
14 АПРИЛА 1884.

— Међу нама је овјех дана г. Јевто Гојковић из Херцегновога.

Књижевност.

Изапла је из штампе VIII. свеска „Нове Зете“ са овом садржином:

1. У Царскоме Двору. 2. Освојење Бара. IX Освојење од С. Поповића. 3. Живи Мртвац, повјест М. Тототога (превод П. Вукића). 4. Морнару. Пјесма А. Р. Шантића. 5. Девет удовица. Приповијетка В. Зорића (наставак). 6. Недјељко. Књижевна оцјена од Л. Томановића. 7. Васојевићи и Хераковићи од В. В. Ву-

Ко би р'јечју изрекао
Осјећање срца мога!

Виле драге, к'е сте наше
Гласне пјесме надахнуле,
Ви не дајте да би моје
Чедне гусле замукнуле..!

Божанственој свој у слави
Мирно сунце залазаше
За планину, златне зраке
Низа стране прол'јеваше.

Сјајне плаште огрнула
Сва су брда, рећи хтјаше
Царско вјеће држе горе,
А свим Ловћен пресјећаше.

На глави му сјаје круна,
Црква мала, гдје 'но спава
Сан вјечити пјесник силни,
Неумрла зетска слава.

На сред лица сунчаног
Тачку црква направила,
У живе се ватре пожар,
У бљештави сјај увила.

Небу зраке одсјећаше
До пол свода тамно-плава,
Страшног бога окруњена
Чињаше се под њом глава...

Ка' на луни посађена
Муриловом руком Д'јева,
Ка' мудрости символ који
Дант' у рајском путу пјева.

Тако таде изгледаше
На Ловћену црква она,

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА.“

Једној Удовици Црногорској.

Гледао сам многе руже,

У различне перивоје,

Али љепше још не виђех

Него што је лице твоје!

Гледао сам многе моме,

Са љепотом што с' узносе;

Ал' их мало ја угледах

Таква чела такве косе! —

Душа ти је засијала

Те свијетли у високо,

А ту сјајност душе твоје

Показује твоје око! —

Сад те питам црногорко

Је ли тебе драги војно;

Погинуо за слободу

На јуначко поље бојно?

Ако ти је погинуо

За слободу на бојиште,

И бранећи крст и вјеру

И србинско нам огњиште;

Нека ти га није жао

Што је славно пао туна;

летина. 8. Из Пераста о једној српској старини од Л. Томановића. 9. Народне пјесме. 10. Књижевни преглед и наши листови. 11. С пута од Ивана Косановића. 12. Културне биљешке.

На Цетиње, у државној штампарији 1889.

Уређује Др. Л. Томановић.

Изишао је „Глас Истине“ лист за црквене проповједи, хришћанску поуку, духовну књижевност, животописе, старине и православне црквено народне потребе. Бр. 16. Година VI. Уредник: Сава Петровић. Садржај: Беседа блаженопокојног епископа шабачког Самуила Пантелијића. Саопштава их брат му Светозар, парох села Јака у Сријему. VI. Беседа, коју је говорио Самуило Пантелијић, као патријарх протосињел, у „Саборној цркви“ ново-садејској на Велики петак 1875. год. — Манастир Жича у Крајевини Србији. — Проповјед на цвијети. Од Св. Дујановића. — О коринтским посланицима. — О изналаску уесера или пасхе Христове. — О стању школа у Угарској. — Листак: Биљешке. — Нове вијеге и листови.

„Глас Истине“ излази 15 ог и посљедњег дана сваког мјесеца на читавом табаку велике осмине. Цијена је листу: За Аустртско Угарску: 2 фор. на цијелу годину, 1 фор. на пола године; за Србију 5 динара на цијелу годину 2½ дин. на по године. Из Србије прима претплату књижара В. Валожића у Њограду.

Још се могу добити сви бројеви „Гласа Истине“ од почетка до данас.

Власник и издавалац „Глас Истине“ Штампарија А. Пајевића.

Нова књига о Србији Недавно изашла је у Страсбургу једна књижица на француском језику од господ. Константин а Боденхенмера под насловом:

Lettres de Serbie, notes et impressions de voyage (avril 1889). Strasbourg, tip. de C. Fischbach.

Као цијелу овој књижици наводи писца да је хтио да стави на артију путне успомене и утиске прикупљене баш на лицу мјеста и да покаже како је Србија земља, која има будућност и која ће просперирати, ако стави као основну да је својој политици материјално развиће и економско проширење. Умножавајући своје унутарње богатства, Србија ће много боље учврстити свој положај као независна јевропска држава, него ако пружи руке интригама са лијева и десна.

(Југо-сл. кор.)

Умјетност.

Руски пјевачи у Паризу. — Овдје се од неколико дана налази славни пјевачки збор Славјанског, који већ по други пут долази у Париз.

У суботу 14. септ. давао је г. Славјански свој први концерт у палати Трокадера и имао је велики успјех.

Све су се париске новине изразиле на врло ласкав начин како о славенским пјесмама, које су руски пјевачи пјевали,

Љешна гордог римског храма,
Љешне темпла од Сиона...

Нануни се душа страхом,
У бездани јаз утону,
Кољена се подломише,
Ум уништен земљи клону.

На кољена пред том сликом
Рајској надох, рјечи саме
Потекоше: — Слава теби
Страшна горо, свети храм!

— Прости смјелост, Оче славни,
Што на врху том пребиваш
И у свјетлост духу твоме
Сличну санах ту почиваш —

— Прости слабом свјетском оку,
Славни Оче, наш Омуре,
Кад висини у тој светој
Несмишљено вид уиуре. —

— Српском сину несјетљиву,
Што, у кршу раке твоје
Не увиђа знамен сјајни
Несрушљиве слоге своје —

— Прости, — рекох, те устадох.
Пољем одох спором ногом,
А српу ми жубораше
Умирући сунце: збогом!

Цетиње, 15 августа 1889.

Андро С. Шировић.

тако и о вјештачком начину, на који су они умјели да изведу разне музикалне ефекте.

Данашњи „Галос“ доноси подужи чланак, у коме вели да је то пјевачко друштво најзанимљивији и најоригиналнији музикални куриозитет што га је пружила изложба.

Пошто је описао дивно одијело тих руских пјевача и у преводу дао садржину неких пјесама, које они пјевају, завршује „Галос“ свој чланак овако:

„Без сумње да има пјесама, које су научније (!? Ур.) и мелодичније од оних што их пјева овај руски царски кор. али је сигурно да нема особенијих и чудноватијих.“

Данас руски пјевачи дају свој други концерт у Трокадеру.

(Југо-сл. кор.)

ПРОСВЈЕТА

Гласна скупштина „Матице Српске“.

(Свршетак.)

Др. Илија Вучетић примјеђује, да се за сада мора скупштина придржавати основног писма, које даје предност черевћанима. И он признаје, да је до сада овај фонд трошен скоро бесплодно, јер са врло малим изузетком, ни један питомца ове закладе није свршио науку али да би се томе стало на пут, треба основно писмо измјенити тако, да се већма отворе врата и оним компетентима, који нису из Черевћа. За то он предлаже, да се управни одбор упути, да у горе изложеном смислу измјене основно писмо, те ако је могуће у неколико одрјени руке скупштине Матициној.

Јаша Томић и др. Миша Михајловић веле, да не треба да се мијења основно писмо, него нека остане како је.

Др. Вучетић, да би се дебата о овом предмету прекинула, повлачи свој предлог, јер расправа о овоме и онако спада у дјелокруг управног одбора који ће ту ствар претрести и скупштини предлог поднети.

Душан Радловић, парох панчевачки, предлаже, да се бира Ст. Стојковић, пошто и тестатор жели, да му се питомца ода свештеничком чину а Стојковић хоће да учи богословију.

Послије овога се гласало са цедулама и резултат гласања је ово: од 74 гласаница пало је на Стефана Стојковића 23 гласова, на Милана Милутиновића такође 26 гласова, двије гласанице бјеху празне, а осталих 20 гласова раздјелили су се на остале кандидате.

Како су Стеван Стојковић и Милан Милутиновић добили свакако 26 гласова, то је предједник још гласао у корист Черевћана Милана Милутиновића и тако је овај изабран за питомца Костићевог.

Предједник је до душе при проглашењу изабраног питомца рекао, да је и Стеван Стојковић из бран према списаном стечају за евентуалног питомца — али ово евентуално проглашење се изгубило у жагору, те је за сада само изабран Милан Милутиновић, за питомца Костићевог.

Књижевно одјељење подноси тројне предлоге за пошљење два питомачка мјеста из закладе Нестора Димитријевића и предлаже на једно мјесто: Миловоја Максимовића из Руме гимназисту VI разреда, Јована Петровића из Пардања гимназисту II разреда и Милоша Будисављевића из Корјенице гимназисту III разреда. Сва тројица су одлични ђаци. На друго мјесто пак кандидује: Бранислава Димитријевића из Перлеза гимназисту II. разреда; Павла Соларића из Катинаца гимназисту III. разреда и Светислава Стефановића из ст. Футога, гимназисту I. разреда. И ово су одлични ђаци.

Скупштина једногласно прима ове тројне предлоге, који ће се поднети ради избора администратору патријаршије.

У смислу пословног реда др. Милан Ђирић и др. подноси приједлог да се новац који рукује „Матица Српска“ издаје у зајам од сада са 6% камате мјесто досадањих 7%. — Предлагач у подужем говору вели, да „Матица“ није спекулативно друштво, но треба да народ потпоможе и материјално, те ће тако лакше и боље до сврхе своје доћи. Осим тога у данашњим приликама је новац свугдје јефтинији чак чисто новчани заводи дају јефтинији новац, но што су га до сада давали. Са становишта дакле праведности и цијелисходности предлагач препоручује свој предлог.

Пошто се испоставило, да „Матица“ и сада нема нагомилана новца да јој лежи безплодан и пошто су многи скупштинари изјавили да 7% није велики терет за оне, који од „Матике“ новац узимају, то је овај предмет за сада одбијен.

Др. Стеван Малешевић предлаже, да се § 17. пословника матичиног, који говори о донашању предлога на скупштину измјени овако: „Сваки члан може предлоге чинити, али овакав предлог може се само онда пред скупштину на претрес изнијети, ако га је дотичан члан предла-

гач на десет дана прије скупштине предједнику односно управном одбору или књижевном одјељењу поднио. Управни одбор или књ. одјељење дужни су овакав предлог својим мњењем пропатити и у распоред скупштине дневног реда ставити, одено путем штампе члановима објавити“. — Предлагач вели да га је на измјени § 17. покренуло то, што жели у првом реду, да скупштинари матичини с једне стране сазнају дневни ред скупштине а с друге стране опет, да чланови могу на скупштину спремно доћи. Више пута се догађа, да се на скупштину донесу важни предлози, који треба зрело да се пресеуде и о којима треба добро размислити, прије но што се закључак донесе. По досадањој пракси то је скоро немогуће. Свугдје по већим тједима обичај је не само да се у напријед зна дневни ред, него се и предлози штампани размишљу унапријед зна дневни ред него се предлози штампани размишљу унапријед члановима, да о њима размисле и зрио суд овој донесу, те се тиме с једне стране олакшава рад а с друге стране опет могу се донијети закључци, који могу имати трајне, добре вриједности.

Др. Миша Михајловић и Јаша Томић веле да се предлогом др. Малешевића хоће с једне стране да скупи скупштини слободно савјетовање а с друге стране поставља се управни одбор и књижевно одјељење као неки виши суд над скупштином. Осим тога предлог је реакционаран те с тога га одбацају

Др. И. Вучетић противан је предлогу др. Малешевића у таквом облику али признаје, да је § 17. недостатан и да га ваља измјенити, стога држи, да то не би требало одмах сада рјешавати, него ваља упутити управни одбор, да у смислу предлога др. Малешевића идућој скупштини предлог поднесе.

Барон Јован Живковић вели, да заиста у пословнику има великих мана, које су противне свакој парламентарној пракси, то је показано већ и данашњом скупштином приликом избора костићевог питомца, којом су приликом од 74 гласова 26 гласова рјешили. Овакве праксе заиста је ријетко наћи а да ли има смисла да мањина од 26 гласова рјешава, о томе не треба ни говорити. И то је дакле једна погрешка којој је базис пословник, који вели, да релативна већина рјешава. Но осим тога има још много других безсмислица у пословнику, што се тиче предлога др. Малешевића а он се не слаже потпуно с њим, него се придружује предлогу др. Вучетића, да се предлог др. Малешевића упутити управном одбору али с том доуном, да се не само §. 17. измјени, него да се цио пословник поново претресе и поправи и идућој скупштини о том предлогу поднесе.

Др. Милан Бојески противан је и предлогу Малешевићевом и Вучетићевом и барона Живковића, јер види у њима нешто реакционарно. Ако би се пак примио предлог барона Живковића он предлаже, да се претрес пословника не повјери управном одбору него по себном одбору једном, кога ће скупштина изабрати.

Др. Јанковић вели, да је противан оном дијелу предлога Малешевићевог, у ком се вели, да управни одбор и књижевно одјељење својим мишљењем пропатити предлоге, али прихваћа предлог барона Живковића. У сваком друштву мора владати ред; досадањи пословник тај ред није осигуравао, с тога је он за то, да се цио пословник даде управном одбору на претрес.

Др. Малешевић одговарајући М. Михајловићу и Томићу, вели да је криво свађање њихово кад веле, да се слобода савјетовања овим предлогом хоће да отешта. Баш противно је томе, јер се тим предлогом тежи, да скупштинари могу лакше, боље и целисходније вршити своје право и уједно тиме се хоће да пробуди јаче интересовање појединих чланова за долазак на скупштину. Јер кад чланови скупштински знају шта ће се радити на скупштини, знају каквих ће предлога бити, они према томе долазе или не долазе на скупштину. Ако види да заиста има важних предлога, који ће се претресати, они ће доћи и не само да ће доћи него ће и истрајати у скупштини све докде, док се ти предлози, који их интересирају са важности им, не рјеше. По досадањој пракси осим редовних управних предмета нико незна шта ће се претресати те често бива да се важнији предмети тако рећи у празној скупштини рјешавају, јер предлози долазе наокут те скупштинари се послије изцрипеног штампаног дневног реда разлизе, јер нико незна докле ће скупштина трајати нити се зна крај дневног реду. Баш тиме што ће се пред састанак скупштине сазнати за дневни ред тиме је баш и уздигнут значај и достојанство ове скупштине и скупштинара, који унапријед могу да заузму становиште своје према цијелом раду скупштине. Што се пак тиче онога приговора, као да ће управни одбор или књижевно одјељење бити као неки судија над скупштином то не стоји. Управни одбор има само да објасни сам предлог и у облику објашњења своје мњење

изнесе, а тиме можда олакна рад скупштини а скупштини увјек остаје право, да рјешава онако предлоге, како то она за најбоље нађе.

Др. Миша Михајловић и Јаша Томић опет веле, да је оно што Малешевић, Вучетић и Живковић хоће — реакционарно. Миша Михајловић се чуди, да се сада хоће да мијења штатут а кад се то прије неке скупштине хтјело, није се дало.

Пошто је још др. Вучетић др. Михајловића поучио да штатут и пословник није једно исто и да пословник заиста ваља претрести и пошто је барон Живковић одбио е индигнацијом подметање Јаше Томића као да је предлог његов који иде за тим, да се пословник прављен 1862 г. исправи, реакционаран, прешло се гласању и са 40 против 10 гласова примљен је предлог Вучетићев са доуном барона Живковића, да се пословник упутити управном одбору на претрес. Пошто је затим предједник захвалио члановима на доброј вољи и истрајном раду закључио је у 1½ сати сједницу.

Приликом овом са радошћу констатујемо, да је на овој скупштини учествовало свештенство у броју, у каквом још то није било а примјетило се, да се и свештеници боље уписују у чланове. Заиста је крајње вријеме, да наше свештенство озбиљски пригрли овај народни нам просвјетни звод.

(„Браник“)

Јавна Благодарност.

Г. Максим Шобајић познати српски књижевник и трговац шишкки, изволио је послати нашој читаоници на дар десет комада најодабранијих књига, и два лијена велика протокола за вођење кориспонденце.

Како на томе лијепоме дару тако и за то што је он први приложник ове читаонице, усрдно му захваљујемо и благодаримо.

Управа Читаонице.

†

Свијема сродницима, пријатељима и познаницима јављам тужну вијест, да је моја нигда незаборављена жена, односно мајка и сестра

Ј Е Л А,

посље четворо-недјељног свог одвећ тешког боловања — предала своју душу Богу 12 ов. м. у 11 сати прије подне.

Колико ме овај грозни по мене случај покосно, довољно ће бити кад кажем, да су ми остале двије мале дјевојчице, од којих је једна још била на грудима материним.

Но, између свега, на првом мјесту морам овдје изразити достојну захвалу и носити у себи признане неизмјерне благодарности г. др. Петру Миљанићу, који није жално труда свога, улажући сва могућа љекарска средства, с којим би покојници живот продужио; тако исто и г. протопопу Крсту Матановићу.

Моју тугу у неколико ублажише већина овдашњег грађанства, а особито браћа Ерцеговци, који, учествујући у мојој жалости, дођоше у моју кућу, гдје је лежала покојница и ту проведоше већи дио ноћи, а неки и освануше, а све тјешећи ме благим и усрдноим ријечима.

Тога ради и њима износим у великоме „хвала!“

Сутра дан у 1½ сат посље подне, на означено вријеме сахрањивања покојнице, окупи се велика множина свијета обоје пола, који уз мртвачки сандук пропратити тијело покојнице до цркве и по опјелу сахрањити је у њену вјечну кућу.

Љубав грађана указала ми се тим виша, што је тај дан за све то вријеме падала велика киша, па ипак то ништа их не спречаваше.

Поново изричем свима благодарност. Цетиње, 14. Септембра 1889.

Ожаловљени:

Тимотије Гаговић синург
Зорка и Добрица кћери
Миљан брат
Марија и Сава сестре.

ОГЛАСИ.

ПОЗИВА

вањене агенте, да продају руске лозове са добитцима, солидна банкарска кућа у Петрограду.

С понудама ваља се обраћати:

ГЕНРИХУ БЛОККЪ,

57, Невскій,

С. Петербургъ (Россія.)

(4—10)

СТАТИСТИЧКИ ПРЕГЛЕД

(Prospecto statistico)

О КРЕТАЊУ БРОДОВА У БАРСКОМ ПРИСТАЊУ У ГОДИНИ 1888.

(Sul movimento nel Porto di Anivari per l'anno 1888.)

О Д К У Д а Д О Д а З е
(Stati di provenienza)

К У Д а Н О Д а З е
(Stati di destinazione)

Застава (Bandiera)	Црна Гора (Montenegro)		Аустро-Угарска (Austro-Ungheria)		Италија (Italia)		Турска (Turchia)		Грчка (Grecia)		Русија (Russia)															
	Крчуг (Carico)	Празан (Vuoto)	Крчуг (Carico)	Празан (Vuoto)	Крчуг (Carico)	Празан (Vuoto)	Крчуг (Carico)	Празан (Vuoto)	Крчуг (Carico)	Празан (Vuoto)	Крчуг (Carico)	Празан (Vuoto)														
Црна Гора (Montenegro)	6	120	23	516	4	84	1	15	—	—	—	—														
на једра (a vela)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
пар. даба (a vapore)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Укупно (Totale)	6	120	23	516	4	84	1	15	—	—	—	—														
Аустро-Угар. (A. Ungheria)	4	91	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
на једра (a vela)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
пар. даба (a vapore)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Укупно (Totale)	4	91	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Италија (Italia)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
на једра (a vela)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
пар. даба (a vapore)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Укупно (Totale)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Турска (Turchia)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
на једра (a vela)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
пар. даба (a vapore)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Укупно (Totale)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Грчка (Grecia)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
на једра (a vela)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
пар. даба (a vapore)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Укупно (Totale)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Русија (Russia)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
на једра (a vela)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
пар. даба (a vapore)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Укупно (Totale)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Црна Гора (Montenegro)	4	65	1	14	3	70	—	—	—	—	—	—														
на једра (a vela)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
пар. даба (a vapore)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Укупно (Totale)	4	65	1	14	3	70	—	—	—	—	—	—														
Аустро-Угар. (A. Ungheria)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
на једра (a vela)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
пар. даба (a vapore)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Укупно (Totale)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Италија (Italia)	3	34	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—														
на једра (a vela)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
пар. даба (a vapore)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Укупно (Totale)	3	34	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—														
Турска (Turchia)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
на једра (a vela)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
пар. даба (a vapore)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Укупно (Totale)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Грчка (Grecia)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
на једра (a vela)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
пар. даба (a vapore)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Укупно (Totale)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Русија (Russia)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
на једра (a vela)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
пар. даба (a vapore)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Укупно (Totale)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Опште испитање (Movimento generale)	69	2257	4	39	872	62	2226	89	3	101	1	22	1	83	5	310	1	17	7	306	—	—	1	1235	—	—
Опште испитање (Movimento generale)	63	2226	5	27	841	65	2370	1	3	27	10	252	35	841	2	229	4	275	4	102	—	—	—	—	—	—